

Sygn. akt IV U 730/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 marca 2017 r. w S.

odwołania M. P.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 5 sierpnia 2016 r. Nr (...)

w sprawie M. P.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wypłatę części uzupełniającej emerytury rolniczej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczonemu M. P. przysługuje prawo do wznowienia wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej od dnia 1 lipca 2016 roku.

Sygn. akt IV U 730/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 sierpnia 2016 r. Nr (...), działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. Dz. U. z 2015r., poz. 704 ze zm.), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił M. P. wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej, wskazując, że ubezpieczony nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Odwołanie od w/w decyzji złożył ubezpieczony M. P. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że przysługuje mu prawo do wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej. Ubezpieczony wskazał, że nie prowadzi gospodarstwa rolnego, a współwłaściciele nie chcą zgodzić się na jego wydzierżawienie, a on został bez środków do życia (odwołanie k. 1).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie, k.2).

Sąd ustalił, co następuje:

M. P. decyzją z dnia 25 lutego 2013 r. ma przyznane prawo do emerytury rolniczej w wysokości dotychczas pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wraz z dodatkami (decyzja k. 79 akt emerytalnych). Wcześniej do dnia 16.02.1998 r. był uprawniony do renty rolniczej (bezsporne).

Dnia 16.11.2004 r. M. P. i jego żona W. P. (1) zawarli z T. i H. małż. R. umowy dzierżawy gospodarstwa rolnego położonego w K. i w W. na okres 10 lat tj. do 15.11.2014 r. (umowy dzierżawy k. 54-57 akt emerytalnych) oraz umowę dzierżawy z W. P. (2) na ten sam okres, której przedmiotem była dzierżawa nieruchomości rolnej o powierzchni 1,35 ha w W. o nr ewid. 652/2 z wyłączeniem budynku mieszkalnego posadowionego na tej nieruchomości (umowa k. 8 akt sprawy).

Decyzją z dnia 18.11.2014 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego działając z urzędu wstrzymał wypłatę M. P. części uzupełniającej emerytury rolniczej od dnia 01.12.2014 r. (decyzja k. 80 akt emerytalnych).

Żona ubezpieczonego W. P. (1) zmarła 28 marca 2009 r. i spadek po wymienionej na podstawie ustawy nabyli: mąż M. P. w 1/2 części, bracia J. P. (1), W. P. (2) po 1/6 części i siostrzeńcy: J. P. (2), M. Ś., Ł. Ś., J. Ś. po 1/24 części każdy z nich (postanowienie k. 95 akt emerytalnych).

Dnia 22 lipca 2016 r. M. P. złożył wniosek o wznowienie wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej (wniosek k. 87 akt emerytalnych) i załączył do tego wniosku umowę dzierżawy z A. Ś. zawartą 15 kwietnia 2016 r. na okres 10 lat na nieruchomości rolne położone w W. i K. (umowa k. 88 -89 akt emerytalnych). Mimo zawartej umowy faktycznie dzierżawa nie jest wykonywana przez A. Ś., gdyż na takie rozwiązanie nie zgadza się jeden ze spadkobierców żony ubezpieczonego – W. P. (2). Ze względu na brak porozumienia między spadkobiercami W. P. (1) ubezpieczony nie ma możliwości zawarcia ważnej umowy dzierżawy gospodarstwa rolnego.

Po 15 listopada 2014 r. w dalszym ciągu nieruchomości rolnej o nr ewid. 652/2 o powierzchni 1,35 ha położoną w W. użytkuje W. P. (2), natomiast pozostałe grunty rolne są ugorowane, nikt ich nie uprawia i nie czerpie z nich korzyści, gdyż nadal toczy się postępowanie przed Sądem Rejonowym w Siedlcach I Wydziałem Cywilnym o dział spadku i zniesienie współwłasności po W. P. pod sygn. I Ns 434/15.

Ubezpieczony nie ma sprzętu rolniczego, nie ma inwentarza żywego, nie prowadzi gospodarstwa rolnego, które aktualnie od dwóch lat jest ugorowem, poza działką uprawianą do chwili obecnej przez W. P. (2) (zeznania świadka A. Ś. k. 16v-17, zeznania ubezpieczonego k. 17-17v).

Ubezpieczony rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym miał z powodu masywnych żyłaków kończyn dolnych z objawami niewydolności ze znacznym ograniczeniem sprawności ruchowej i obustronnego niedosłuchu od 01.04.2006 r. na stałe (orzeczenie k. 72 i decyzja k. 76-77 akt emerytalnych).

Sąd zwążył, co następuje:

Odwołanie M. P. okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art. 28 ust. 2, 3 i 4 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2015r., poz. 704 ze zm.) wypłata części uzupełniającej emerytury rolniczej ulega zawieszeniu w całości, jeżeli emeryt nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, przy czym uznaje się, że emeryt zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego współmałżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego. Stosownie do treści z art. 2 ust. 1 w zw. z art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016r., poz. 617 j.t.) za gospodarstwo rolne uważa się obszar gruntów, sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne (z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza), o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki, nieposiadającej osobowości prawnej.

Należy wskazać, że o tym, czy emeryt zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej decyduje każdorazowo stan faktyczny, a zatem fakt, czy dana osoba rzeczywiście prowadzi działalność rolniczą i pracuje w gospodarstwie rolnym. Taki pogląd zaprezentował również Sąd Najwyższy (vide: uchwała SN z 6 maja 2004r., II UZP 5/06, OSNP 2004/22/389), a także Sąd Apelacyjny w Lublinie, który w wyroku z 1 sierpnia 2012r. w sprawie III AUa 615/12 (LEX nr 1216343) wskazał, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art.6 pkt 3 ustawy z 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie ulega zawieszeniu na podstawie art.28 ust.1 i 3 w związku z ust.4.

Organ rentowy w zaskarżonej decyzji z dnia 5 sierpnia 2016 r. odmówił wznowienia wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej, powołując się na art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i wskazując, że ubezpieczony nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, gdyż umowa dzierżawy z dnia 15.04.2016 r. jest nieważna, bo została zawarta bez zgody pozostałych współwłaścicieli gospodarstwa.

Podkreślenia jednak wymaga, iż M. P. od dnia 01.04.2006 r. został uznany za trwale całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym z powodu masywnych żylaków kończyn dolnych z objawami niewydolności ze znacznym ograniczeniem sprawności ruchowej i obustronnego niedosłuchu. Ponadto z dokumentacji medycznej wynika, że stwierdzono u ubezpieczonego również przewlekły zespół bólowy kręgosłupa odcinak L-S i C z ograniczeniem sprawności ruchowej w przebiegu zmian zwyrodnieniowo-przeciążeniowych. Ubezpieczony nie ma żadnego sprzętu rolniczego, nie hoduje żadnych zwierząt, nie uprawia żadnych gruntów rolnych od listopada 2004 r. Zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań świadka A. Ś. i zeznań ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony wykazał, że ubezpieczony faktycznie nie prowadzi gospodarstwa rolnego również po 15.11.2014 r. Na prowadzenie gospodarstwa rolnego nie pozwala mu wiek i stan zdrowia. Ubezpieczony czynił starania, aby oddać gospodarstwo rolne w dzierżawę po 15.11.2014 r., jednakże ze względu na spór spadkobierców żony ubezpieczonego co do tego, w jaki sposób podzielić spadek między siebie uniemożliwił ubezpieczonemu oddanie gospodarstwa rolnego w dzierżawę. Na rozprawie ubezpieczony wskazywał, iż dla siebie chciałby tylko część działki z domem, nie chce żadnych gruntów rolnych, grunty rolne mają podzielić między siebie pozostali spadkobiercy. Toczące się postępowanie o dział spadku i zniesienie współwłasności pod sygn. I Ns 434/15 spowodowało, iż gospodarstwo rolne od dwóch lat leży ugiorem, natomiast działka o nr ewid. 652/2 w W. jest nadal uprawiana przez W. P. (2) – szwagra ubezpieczonego, który mimo zakończenia dzierżawy nadal ją użytkuje.

Jak już wskazano fakt prowadzenia działalności rolniczej czy też zaprzestania jej prowadzenia należy każdorazowo odnosić do konkretnej sytuacji i chodzi tu o faktyczne nieprowadzenie działalności rolniczej, pomimo że dana osoba formalnie jest właścicielem (współwłaścicielem) gospodarstwa rolnego. W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd nie miał wątpliwości, iż stan zdrowia ubezpieczonego, jego wiek uniemożliwia mu prowadzenie jakiegokolwiek działalności rolniczej a sytuacja prawna gospodarstwa uniemożliwia mu zarządzanie gospodarstwem rolnym. Zasadne jest zatem uznanie, iż ubezpieczony nie prowadzi działalności rolniczej i oceny tej nie zmienia fakt, że obecnie po śmierci małżonki pozostaje współwłaścicielem gruntów rolnych o powierzchni przekraczającej 1 ha.

Mając na uwadze powyższe należało stwierdzić, że organ rentowy niezasadnie odmówił ubezpieczonemu wznowienia wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał prawo do wznowienia wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej od dnia 1 lipca 2016 r. tj. od miesiąca, w którym ubezpieczony złożył wniosek o wznowienie wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej.